

Joko Widodo “โอบามาแห่งแดนอิเหนา”

การศึกษาเรียนรู้ประเทศสมาชิกอาเซียนในแง่มุมต่างๆ รวมถึงบทบาทความเป็นผู้นำของหลายประเทศที่น่าสนใจ เป็นหนึ่งในการเตรียมความพร้อมการเริ่มต้นเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซียที่มี นาย โจโก วิโดโด (Joko Widodo) หรือ “โจโกวี (Jokowi)” ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันของอินโดนีเซียที่ได้รับสมญานามว่า “โอบามาแห่งแดนอิเหนา” ดังนั้น ในทุกแง่มุมของนายโจโกวีจึงเป็นที่น่าจับตามอง ทั้งจากท่าทียืนกรานไม่ยอมลดหย่อนโทษให้แก่นักโทษประหารชีวิตในคดีค้ายาเสพติดชาวออสเตรเลีย หลังจากได้มีการประหารนักโทษคดียาเสพติดรอบแรกไปเมื่อเดือน ม.ค.๕๘ ที่ผ่านมา การแสดงความเห็นในการเดินทางเยือนประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อกรณีการอ้างกรรมสิทธิ์ของจีนเหนือทะเลจีนใต้ ฯลฯ แต่ท้ายที่สุดแล้ว การอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมได้อย่างสันติสุขนั้น คงต้องอาศัยการให้เกียรติ เคารพซึ่งกันและกัน ศึกษาเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างกันในทุกๆ ด้านอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายและวัฒนธรรมในบริบทของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชาคมที่เกี่ยวข้อง...

นายโจโก วิโดโด (Joko Widodo) หรือ “โจโกวี (Jokowi)” ซึ่งได้รับสมญานามว่า “โอบามาแห่งแดนอิเหนา” เป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบัน อดีตเซลล์แมนขายเฟอร์นิเจอร์ที่ลือเลื่องโลกในเขตชุมชนแออัดบริเวณริมแม่น้ำ ก่อนเป็นนายกเทศมนตรีเมือง Surakarta และผู้ว่ากรมมหานครจาการ์ตา เขาโดดเด่นจากการแสดงทัศนคติ “Can do” ภายใต้การแสดงออกถึงความจริงจัง มื่อสะอาด ถึงลูกถึงคน เข้าถึงคนธรรมดาในยุคการเมือง “inclusive” ที่ประชาชนตื่นตัวในสิทธิของตนเอง อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนผ่านผู้นำโดยกระบวนการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง โจโกวีได้รับชัยชนะด้วยคะแนนเสียงเหนือ พล.ท.ปราโบโว ซูเบียนโต (Prabowo Subianto) เพียงร้อยละ ๖.๓ (๘,๔๒๑,๓๘๙ คะแนนเสียง) และ

สาบานตนเข้ารับตำแหน่งเมื่อ ๒๐ ต.ค.๕๗ “โจโกวี” โอบามาแห่ง “แดนอิเหนา” ไม่เพียงรูปร่าง หน้าตา สีสัน และบุคลิกหนุ่มลูกทุ่งพร้อมลุยทุกที่ การเป็นนักการเมืองติดดินของ นายโจโกวี ที่คล้ายคลึงประธานาธิบดีบารัก โอบามา เท่านั้น หากแต่ประวัติที่ไม่ได้มาจากชนชั้นสูงทางการเมืองและการทหาร เริ่มชีวิตด้วยการปากกัดตีนถีบเช่นเดียวกับพี่น้องร่วมชาติ ทำให้นายโจโกวี ถูกจับตามองในทุกแง่มุม ตั้งแต่ขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดี ไม่ว่าจะเป็ผลงาน การตัดสินใจ ท่าที ถ้อยแถลงอย่างตรงไปตรงมาในหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาทิ

๒ นักโทษชาวออสเตรเลีย

บทบาทผู้นำ JOKOWI

ความถูกต้องตามกฎหมาย

VS

ความสัมพันธ์ต่อกัน”

JOKOWI

“ใช้อำนาจพิเศษตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้”

ยืนยันทันไม่ยอมลดหย่อนโทษ

นักโทษประหารคดีค้ายาเสพติด

๑๐ คน (ชาวฝรั่งเศส บราซิล ฟิลิปปินส์ กานา ไนจีเรีย

อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย)

ท่ามกลางกระแสกดดันจากหลายประเทศ

การประหารชีวิตนักโทษคดียาเสพติดรอบที่สองนี้ อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับออสเตรเลีย บราซิล และอีกหลายประเทศไม่มากนัก

◆ ประธานาธิบดี โจโกวี แกล้งเตือนความพยายามในการเข้ามาแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมของหลายประเทศ โดยแกล้งว่า **อินโดนีเซียคือประเทศเอกราชที่มีกฎหมายเป็นของตนเอง นั้นหมายความว่า ผู้กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นพลเมืองของประเทศใดก็ตาม หากเข้ามาก่อเหตุในอินโดนีเซีย ต้องเคารพกฎหมาย และยอมรับบทลงโทษของทางการอินโดนีเซีย**

นายโจโกวี ยืนยันว่าไม่ยอมลดหย่อนโทษให้แก่ักโทษที่รอการประหารชีวิตในคดีค้ายาเสพติดชาวออสเตรเลีย ๒ คน คือ Andrew Chan และ Myuran Sukumaran สมาชิกระดับหัวหน้าแก๊งค้ายาเสพติด **“บาห์ลี นิน (Bali nin)”** ในข้อหาลักลอบขนเฮโรอีนกว่า ๘ กิโลกรัม แม้ว่า นายกรัฐมนตรี โทนี แอบบ็อตต์ (Anthony Abbot) แห่งออสเตรเลีย ทั้งวิงวอน และกดดันให้รัฐบาลอินโดนีเซียเมตตาทำตาม โดยคณะตุลาการศาลปกครองสูงสุดของอินโดนีเซียให้เหตุผลว่า คำสั่งประหารชีวิตจาก นายโจโกวี เป็น **“อำนาจพิเศษ”** ของผู้นำอินโดนีเซียตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเอาไว้ ซึ่งบุคคลอื่นไม่สามารถแก้ไขได้

◆ ซึ่งก่อนหน้านี้ เมื่อเดือน ม.ค.๕๘ อินโดนีเซียได้ประหารชีวิตพลเมือง ๖ คน จากหลายประเทศ ฐานลักลอบค้ายาเสพติดเช่นกัน และหนึ่งในนั้นเป็นพลเมืองชาวบราซิล ทำให้ ประธานาธิบดี ดิลมา รุสเซฟฟ์ แห่งบราซิล เรียกตัวเอกอัครราชทูตกลับประเทศทันที และประกาศ ทบทวนความสัมพันธ์กับอินโดนีเซีย อีกทั้ง ระงับและสั่งเลื่อน กำหนดการพิธีรับมอบอักษรสาส์นตราตั้ง นายโตโต รียานโต เอกอัครราชทูตของอินโดนีเซียประจำกรุงบราซิลเสีย อย่างไม่มีกำหนด ทำให้กระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซียออกแถลงการณ์เมื่อ ๒๑ ก.พ.๕๘ เรียกตัว นายโตโต รียานโต ให้เดินทางกลับประเทศทันที และเชิญเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสถานเอกอัครราชทูตบราซิลประจำกรุงจาการ์ตา เข้าพบเพื่อรับหนังสือประท้วงกรณีดังกล่าว ส่งผลให้ ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างทั้งสองประเทศตึงเครียดอย่างหนัก

◆ ระหว่างการเยือนญี่ปุ่น วันที่ ๒๒ - ๒๕ มี.ค.๕๘ นายโจโกวี กับ นายอาเบะ ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือทางทหารต่อกัน โดย นาย โจโกวี กล่าวก่อนการเยือนว่า **การอ้างกรรมสิทธิ์ของจีนเหนือพื้นที่เกือบทั้งหมดของน่านน้ำทะเลจีนใต้นั้น ไม่มีพื้นฐานทางกฎหมายที่สนับสนุนโดยกฎหมายระหว่างประเทศ และอินโดนีเซียพร้อมจะดำเนินบทบาทเป็นคนกลาง**

เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกรณีทะเลจีนใต้

◆ อินโดนีเซียร่วมซ้อมรบกับสหรัฐฯ ช่วงกลางเดือน เม.ย.๕๘ ที่เกาะบาตัม บริเวณหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ใกล้กับบริเวณที่จีนอ้างสิทธิ์ครอบครอง ซึ่งเป็นการร่วมซ้อมรบครั้งที่สองกับสหรัฐฯ โดยอินโดนีเซียวางแผนว่าจะจัดการซ้อมรบอีกในปีหน้า และต้องการให้จัดการซ้อมรบ ทั้งการใช้เครื่องบินตรวจการณ์และลาดตระเวนเป็นประจำในพื้นที่ดังกล่าว

บทบาทผู้นำกับเส้นทางสู่ประชาคมอาเซียน

หลังจากนายโจโกวีขึ้นรับตำแหน่งประธานาธิบดีอินโดนีเซียก็พบกับปัญหาภายใน เรื่องความโปร่งใส รวมทั้ง ภาพลักษณ์ที่ไม่สู้ดีของเหล่าที่ปรึกษา ส่งผลให้ความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศของ นายโจโกวี ลดลง อีกทั้ง มุมมองบทบาทผู้นำที่เน้นรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของตนด้วยท่าทีแข็งกร้าว เช่นกรณีการตัดสินประหารชีวิตนักโทษคดียาเสพติด ซึ่งประธานาธิบดี โจโกวีไม่ยอมลดหย่อนโทษท่ามกลางกระแสกดดันจากหลายประเทศ ถือว่ามีความเด็ดขาดสมเป็นผู้นำ แต่ทั้งนี้อาจจะเข้าสู่สภาวะที่ **“ดาบสองคม”** เพราะแน่นอนว่าการลงโทษประหารชีวิตดังกล่าว อาจส่งผลต่อความสัมพันธ์กับหลายประเทศไม่มากนักน้อย อีกทั้ง การตัดสินใจลงนามบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือทางทหารกับญี่ปุ่น และการร่วมซ้อมรบกับสหรัฐฯ ในช่วงที่ผ่านมา อาจเป็นสัญญาณบ่งชี้ได้หรือไม่ว่า ท่าทีความแข็งกร้าวของนายโจโกวี ผ่านนโยบายอินโดนีเซีย แต่กลับมีการดำเนินการทางการทูตกับสหรัฐฯ และญี่ปุ่นเป็นเบื้องหลังแบบคู่ขนานด้วยนั้น มีนัยสำคัญอย่างยิ่งต่อทิศทางของอินโดนีเซีย ถึงแม้ว่าในระยะหลังจะพยายามแสดงบทบาทเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททะเลจีนใตก็ตาม

ก่อนการเข้าสู่เส้นทางประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกต่างพยายามหาจุดยืนบนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติของตน แต่คงไม่อาจจะเลยการยึดถือกฎกติกาที่ทุกประเทศต่างยอมรับร่วมกัน เพื่อ ลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต...

อ้างอิง

- ⇒ <http://www.bbc.com/news/world-australia-32194632>
- ⇒ <http://thai.cri.cn/247/2015/04/06/225s231207.htm>
- ⇒ <http://www.siamintelligence.com/jokowi-the-first-hundred-days/>
- ⇒ <http://www.dailynews.co.th/Content/foreign>
- ⇒ <http://edition.cnn.com/2015/04/06/asia/indonesia-bali-nine-appeal/>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC weekly focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (กศย. ศศย. สปท.) T/F : 02 275-5715

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

- การเมือง   เศรษฐกิจ   สังคม   วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี   การทหาร   พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
- อื่นๆ .....

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....